

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1242)

Not: Tasarı, Başkanlıkça; Plan ve Bütçe ile Dışişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

9/8/2006

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1300/3999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 26/7/2006 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki Devletinde refahına katkıda bulunacaktır. Bu unsurlara ilişkin hareketlerin geliştirilmesinde çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti arasında 2 Mart 2005 tarihinde Addis Ababa'da "Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" imzalanmıştır.

Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere, vergileme hakkı, gelir unsurları itibariyle ikamet edilen veya kaynak Devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında paylaşılmaktadır. Böylece, Âkit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer Devlet mukimlerinin, o Devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunmakta ve teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılımlarına çıkacak her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmeleri sağlanmaktadır. Çifte vergilendirmenin Âkit Devletlerde önlenmesi ile Etiyopyalı yatırımcılar için Türkiye'nin, Türk yatırımcılar için ise Etiyopya'nın daha cazip hale geleceği tabiidir.

Anlaşmanın kapsamına aldığı vergiler açısından çifte vergilendirmenin ve vergi kaçakçılığının nasıl önleneceği ve muhtelif gelir unsurlarının vergilendirilmesine ilişkin ilkeler ve düzenlemeler, ilişikte yer alan Anlaşmanın madde gerekçelerinde ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" 29 madde ve Protokol'den meydana gelmiştir. Anlaşma maddelerinin gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir.

Madde1- Kapsanan Kişiler

1 inci madde hükmü gereğince bu Anlaşma, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin muki- mi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetilmeksizin Âkit Devletler (Türkiye ve Eti- yopya)den birinde veya her ikisinde mukim olan kişileri kapsamına almaktadır.

Madde 2- Kavranan Vergiler

Bu madde, Anlaşmanın kavradığı vergilerin belirlenmesinde ve tarifinde açıklığı temin etme amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası, Anlaşmanın, ne şekilde alındığına bakılmaksızın bir Âkit Devlette, po- litik alt bölümlerinde ya da mahalli idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacağını be- lirtmektedir.

2 nci fıkra, gelir üzerinden alınan vergilerin kapsamını belirlemektedir.

3 üncü fıkrada, Anlaşmanın Âkit Devletlerdeki mevcut vergilerden hangilerine uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Anlaşma kapsamına giren vergilerin; Türkiye'de gelir ve kurumlar vergileri ile gelir ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payı; Etiyopya'da ise hizmet ve buna bağlı ücretler- den elde edilen gelir üzerinden alınan vergi, zirai faaliyetlerden elde edilen gelir ile gayrimenkul ki- ra gelirleri üzerinden alınan vergiler dahil olmak üzere, tüzel kişiliği haiz olan ve olmayan işletme- lerden elde edilen gelirler üzerinden alınan vergi, yurtdışında icra edilen hizmetlerden elde edilen gelirler üzerinden alınan vergiler, temettü, gayrimaddi hak bedeli ve şans oyunlarından alınan ver- gi ve değer artış kazançları vergisinden ibaret olduğu belirtilmiştir.

4 üncü fıkra, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların ye- rine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilerin de Anlaşma kapsamına gireceğini hükme bağlamakta, ayrıca, Âkit Devletlerin yetkili makamları- nın, ilgili vergi mevzuatlarında yaptıkları önemli değişiklikleri birbirlerine bildirmelerini öngör- mektedir.

Madde 3- Genel Tanımlar

Bu maddede, Anlaşmada kullanılan terimlerin yorumu için gerekli genel tanımlar yer almaktadır.

Sözkonusu maddede sırasıyla, "Türkiye", "Etiyopya", "Bir Âkit Devlet" ve "Diğer Âkit Dev- let", "Vergi", "Kişi", "Şirket", "Vatandaş", "Bir Âkit Devletin Teşebbüsü" ve "Diğer Âkit Devletin Teşebbüsü", "Yetkili Makam" ve "Uluslararası Trafik" terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, Anlaşmada tanımlanmamış terimlerin, Âkit Devletlerin iç mevzu- atlarında öngörülen anlamları taşıdığı belirtilmiş ve Anlaşmada boşluk kalmaması sağlanmıştır.

Madde 4- Mukim

Âkit Devletlerin vergileme yetkisi, Anlaşmanın birçok maddesinde doğrudan doğruya "mu- kim" kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzel kişilerin hangi Devletin mu- kimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzel kişiler arasında ayırım yapılmaksızın, Âkit Devletlerin iç mevzuatları gereğince ev, ikametgâh, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi "mukim" addedilmektedir. Gelir Vergisi Kanunumuz Türkiye'de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar Vergisi Kanunumuz ise kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan kurumları tam mükellef addettiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukumuza tam bir paralellik sağlanmaktadır.

2 nci fıkrada, gerçek kişilerin 1 inci fıkrada belirtilen kriterler nedeniyle her iki Devletin de mukimi addedilmesi halinde, bu kişilerin hangi kıstaslar kullanılmak suretiyle yalnızca bir Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

3 üncü fıkrada ise, gerçek kişi dışında kalan kişilerin her iki Âkit Devletin de mukimi olması halinde, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının sorunu karşılıklı anlaşmayla çözecekleri ve Anlaşmanın bu kişiye ne şekilde uygulanacağını belirleyecekleri hükme bağlanmıştır.

Madde 5- İşyeri

İşyerinin tanımına ilişkin bu madde son derece önemlidir. Bilindiği üzere, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükellefler açısından ticari kazancın Türkiye'de, elde edilmiş sayılması için, kazanç sahiplerinin Türkiye'de işyerinin bulunmasını veya daimi temsilci bulundurmasını ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır. Aynı şekilde, Anlaşmanın 7 nci maddesinde de yalnızca işyerine atfedilebilen ticari kazancın kaynak devlette vergilenebileceği prensibi getirilmiştir.

7 fıkra halinde düzenlenen bu maddede, hangi durumlarda bir işyerinin oluşup oluşmayacağı hususu bütün ayrıntılarıyla açıklanmaktadır.

1 inci fıkrada, "işyeri" teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkrada, kapsama özellikle dahil edilen işyerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar; yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atelye, maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yerdir.

3 üncü fıkrada, bir inşaat şantiyesi, yapım veya kurma projesinin yalnızca 12 ayı aşan bir süre devam etmesi halinde bir işyeri oluşturacağı belirtilmiştir.

4 üncü fıkrada, işyeri kapsamı dışında kalan hususlar belirtilmiştir.

5 inci fıkrada, daimi temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, bir kişi teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa, bu faaliyetler 4 üncü fıkrada belirtilen ve işe ilişkin sabit bir yerden yapılması durumunda bu yeri işyeri haline getirmeyen nitelikteki faaliyetlerden olmadıkça, bu teşebbüs, bu kişinin teşebbüs adına gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir işyerine sahip kabul edilecektir.

Anlaşmada işyeri ve daimi temsilci ayrı ayrı maddelerde düzenlenmeyip, her ikisi de "işyeri" maddesinde düzenlendiğinden, bu fıkra hükmüyle, Gelir Vergisi Kanunu'nun dar mükelleflerin ticari kazançlarının Türkiye'de vergilendirilmesine imkân tanıyan daimi temsilcilige ilişkin hükümleri Anlaşmaya yansıtılmış olmaktadır.

6 ncı fıkrada, bir teşebbüsün bir Âkit Devlette, işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürütmesi halinde bu Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacağı belirtilmektedir. Ancak, sözkonusu acentenin faaliyetlerinin tamamı veya tamamına yakını bu teşebbüse verildiğinin

de ve teşebbüsler arasındaki ticari veya mali ilişkilerde oluşan veya oluşturulan koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, bu kişi bağımsız statüde bir acente olarak kabul edilmeyecektir.

7 nci fıkrada ise, iki ayrı Âkit Devlette mukim olan şirketlerin birbirlerini kontrol etmesinin, bunlardan herhangi birinin diğeri için bir işyeri oluşturmayacağı hükme bağlanmıştır .

Madde 6- Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelir

Bu madde yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerden kaynaklanacak her türlü gelir unsurunu kapsamaktadır.

Maddenin 1 inci fıkrası ile gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirin (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil) vergileme hakkı öncelikle gayrimenkulün bulunduğu Âkit Devlete verilmektedir.

2 nci fıkra, "gayrimenkul varlık" teriminin tanımına ilişkindir.

3 üncü fıkrada, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımı, kiralanması veya başka bir suretle kullanımından elde edilen gelire 1 inci fıkra hükmünün uygulanacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada ise, 1 ve 3 üncü fıkra hükümlerinin, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkullerden elde edilen gelire de uygulanacağı öngörülmektedir.

Madde 7- Ticari Kazançlar

Maddenin 1 inci fıkrası, ticari kazancın vergilendirilmesindeki genel prensibi açıklamaktadır. Buna göre ticari kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecektir. Ancak, faaliyetin diğer Âkit Devlette bir işyeri vasıtasıyla yürütülmesi halinde, kazancın sadece bu işyerine atfedilebilen kısmı diğer Âkit Devlette vergilendirilebilecek.

2 nci fıkra, işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslara ilişkindir. Buna göre, işyeri bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzer teşebbüslerin benzer koşullarda elde etmesi gereken kazanç, sözkonusu işyerine atfedilecektir. Böylece, işyeri-merkez ilişkilerinde emsaline göre yüksek veya düşük fiyatlandırmaya gidildiğinde olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesiyle yeni bir vergi matrahı belirlenecek ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkra, işyeri kazancının belirlenmesi sırasında hangi tür giderlerin indirilebileceğine ilişkindir.

4 üncü fıkra, teşebbüs adına sadece mal ve ticari eşya alımında bulunan işyerine, bu faaliyeti dolayısıyla kazanç atfedilemeyeceğine ilişkindir.

5 inci fıkrada ise, ticari kazancın, Anlaşmanın diğer maddelerinde belirtilen gelir unsurlarını da kapsamına alması halinde ilgili madde hükümlerini saklı tutmaktadır.

Madde 8- Deniz ve Hava Taşımacılığı

1 inci fıkra, uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde edilen kazançların, yalnızca teşebbüsün etkin yönetim yerinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkrada, bir gemicilik teşebbüsünün etkin yönetim merkezinin, geminin bordası olması durumunda, bu teşebbüsün, geminin kayıtlı olduğu limanın bulunduğu Âkit Devlette, eğer geminin kayıtlı olduğu böyle bir liman yoksa gemiyi işletenin mukim olduğu Âkit Devlette yerleşik olduğunun kabul edileceği belirtilmektedir.

3 üncü fıkrada, uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde edilen kazançların yanısıra, arızı olarak konteynerlerin kullanımından veya kiralanmasından elde edilecek kazançların da bu maddede kapsanacağı öngörülmektedir.

4 üncü fıkrada ise, 1 inci fıkrada benimsenen prensibin, ortaklık, ortak teşebbüs veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlar için de geçerli olduğu hükme bağlanmıştır.

Madde 9- Bağımlı Teşebbüsler

Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 15, 16 ve 17 nci maddelerinde düzenlenen örtülü kazanç ve örtülü sermaye ile ilgili olan bu maddede, bağımlı teşebbüslerin, bağımsız teşebbüslere oranla farklı ticari ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönelmeleri halinde Âkit Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkra, bağımlı teşebbüslerin gerekli itinaı göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olan fiyatlardan sapmaları halinde, vergi kaybına uğrayan Âkit Devlete ek vergi alma hakkını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda diğer Devletin, kendi mükellefi olan bağımlı teşebbüs için yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkrada düzenlenmiştir.

Madde 10- Temettüler

1 inci fıkra, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgili olup, temettü gelirinin esas itibariyle temettü gelirini elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu, yani temettülerin doğduğu Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Ancak, temettünün gerçek lehdarı diğer Âkit Devletin mukimi ise, alınacak vergi gayrisafi temettü tutarının % 10'unu aşamayacaktır.

3 üncü fıkrada, "temettü" teriminin tanımı yapılmaktadır.

4 üncü fıkrada, işyeri kazancının 7 nci madde (Ticari Kazançlar) çerçevesinde vergilendirildikten sonra, kalan kazanç üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasına göre de vergilendirilebileceği öngörülmektedir. Bu fıkra, Gelir Vergisi Kanunumuzun 94 üncü maddesinin 6/b numaralı bendiyle paralellik arz etmektedir.

5 inci fıkrada ise, temettü lehdarının, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu Âkit Devlette bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette veya sabit yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunması ve sözkonusu temettü elde ediş olayı ile bu işyeri veya sabit yer arasında önemli bir bağ bulunması halinde, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerinin uygulanmayacağı öngörülmektedir. Bu durumda, ticari kazançlara ilişkin 7 nci madde veya serbest meslek faaliyetlerine ilişkin 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 11- Faiz

1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesindeki genel ilkeyi belirlemektedir. Buna göre, faizi vergilendirme hakkı lehdarın mukim olduğu Âkit Devlete ait olmaktadır.

2 nci fıkrada, faizin gerçek lehdarının diğer Âkit Devletin bir mukimi olması halinde, faizlerin doğduğu Devlete, faizin gayrisafi tutarı üzerinden azami % 10 vergi alma hakkı tanınacağı öngörülmektedir.

3 üncü fıkra, Türkiye Hükümeti, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile Etiyopya Hükümeti ve Etiyopya Ulusal Bankası'na ödenen faizlerin karşılıklı olarak vergiden muaf tutulmasına ilişkindir.

4 üncü fıkrada, "faiz" teriminin kapsamı belirlenmiştir.

5 inci fıkra, faizin gerçek lehdarı tarafından diğer Devlette bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette veya sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunulması ve faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması halinde, sözkonusu faizin bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri çerçevesinde değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde veya serbest meslek faaliyetlerine ilişkin 14 üncü madde hükümleri çerçevesinde vergilendirileceği öngörülmektedir.

6 ncı fıkra, faiz gelirlerinin hangi durumda bir Âkit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya o Devletin mukimi tarafından ödenen faizin, mukim olunan Âkit Devlette elde edildiği kabul edilecektir. Ancak, faiz ödeyen kişinin mukim olsun ya da olmasın bir Âkit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olması durumunda ve faizin bu işyeri veya sabit yerden kaynaklanması durumunda sözkonusu faizin bu işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7 nci fıkra, faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre muvazaa yapabilecek kişiler, aralarında özel ilişki bulunan faiz ödeyen kişi ile faiz lehdarı veya her ikisiyle bir başka kişi olarak belirtilmektedir. Muvazaa durumu ise, özel ilişkinin olmadığı hallerde, kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu durumda fazla kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi olan bir faiz olarak nitelendirilmeyip, Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak Âkit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12- Gayrimaddi Hak Bedelleri

1 inci fıkra, vergilemedeki genel ilkeyi belirlemekte ve vergileme hakkını ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanımaktadır.

2 nci fıkra hükmü, gayrimaddi hak bedellerinin elde edildiği Devlete de % 10'u aşmayacak şekilde vergi alma hakkı tanımaktadır.

3 üncü fıkra, gayrimaddi hak bedellerinin tanımı ile ilgilidir.

4 üncü fıkrada, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarına ait bir işyeri veya sabit yer vasıtasıyla elde edilen gayrimaddi hak bedellerinin indirimli vergi oranına göre değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde veya serbest meslek kazançlarına ilişkin 14 üncü madde hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmektedir.

5 inci ve 6 ncı fıkralarda ise, faizde olduğu gibi gayrimaddi hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceğine ilişkin özel hükümler yer almaktadır.

Madde 13- Sermaye Değer Artış Kazançları

1 inci fıkrada, 6 ncı maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu varlıkların bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

2 nci fıkrada, bir işyerinin aktifine dahil olan veya serbest meslek faaliyetinin icrasında kullanılan sabit yere ait menkul varlıkların ve bu işyeri veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebileceği hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkrada, uluslararası trafikte işletilen gemi veya uçakların işletilmesine tahsis edilen menkul varlıkların satışından elde edilen kazançların, yalnızca gemi veya uçakları işleten teşebbüsün etkin yönetim yerinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

4 üncü fıkrada, bu maddenin 1, 2 ve 3 üncü fıkralarında sayılanların dışında kalan varlıkların satışından doğan kazançların, bu varlıkları elden çıkarmanın mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebileceği hükme bağlanmıştır.

5 inci fıkrada ise, 4 üncü fıkra hükümlerinin Âkit Devletlerden her birinin, ilk bahsedilen Devletin bir mukimi tarafından ihraç edilen tahvil ve hisselerini elden çıkarmasından sağladığı kazançları, iktisap ve elden çıkarma arasındaki sürenin bir yılı geçmemesi şartıyla, kendi mevzuatına göre vergileme hakkını etkilemeyeceği belirtilmektedir.

Madde 14- Serbest Meslek Faaliyetleri

Maddenin 1 inci fıkrasında, serbest meslek kazançlarının, kazancı elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir. Bununla beraber bu kişinin, diğer Âkit Devlette bulunan sabit bir yeri kullanarak serbest meslek faaliyeti icra etmesi durumunda, sabit yerden elde edilen kazançların, kaynak Devlette de vergilendirilebileceği hükmüne yer verilmiştir

2 nci fıkrada, "serbest meslek faaliyetleri" teriminin tanımı yapılmaktadır.

Madde 15- Bağımlı Faaliyetler

1 inci fıkrada, bağımlı faaliyetlerin vergilendirilmesine ilişkin genel kural belirtilmektedir. Buna göre, hizmetin diğer Devlette ifa edilmemesi şartıyla, bir Âkit Devlet mukimince elde edilen ücret, maaş ve diğer benzeri gelirler mukim olunan Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde, belli şartlarla kaynak Devlete de vergileme yetkisi tanınabilecektir. Ancak sözkonusu kural, bu Anlaşmanın 16, 18, 19, 20 ve 21 inci maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Diğer bir ifadeyle, yönetim kurulu üyeleri, emekliler, kamu görevlileri, öğrenci ve stajyerler ve öğretmenler 15 inci maddeye göre değil, kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkrada, ücretin sadece mukim Devlette vergilendirilmesi için hangi şartların bir arada aranması gerektiği belirtilmektedir. Kaynak Devletin vergileme yapabilmesi için, öngörülen bu şartlardan birinin ihlali yeterlidir. Bir başka ifadeyle, diğer Devlette hizmet ifa eden bir Âkit Devlet mukiminin bu Devlette ilgili takvim yılı içinde başlayan veya biten herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günden fazla kalması veya ücret ödemesinin bu diğer Devletin mukimi olan bir işveren tarafından veya onun adına yapılması ya da sözkonusu ödemenin, işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden kaynaklanması durumunda, elde edilen ücretler kaynak Devlette vergilendirilecektir.

3 üncü fıkrada ise, bu maddenin bundan önceki hükümlerine bakılmaksızın, uluslararası trafikte işletilen bir gemi veya uçakta ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen ücret, maaş ve diğer benzeri gelirlerin, teşebbüsün etkin yönetim yerinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceği hükmü öngörülmektedir.

Madde 16- Müdürlere Yapılan Ödemeler

Maddede, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemelerin, bu diğer Âkit Devlette vergilendirilebileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 17- Sanatçı ve Sporcular

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet mukimi olan sanatçı ve sporcuların işgal konuları ile ilgili şahsi faaliyetlerinden dolayı diğer Âkit Devlette elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri diğer Âkit Devlette vergilendirilebileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek fa-

aliyetleri ile bağımlı faaliyetleri (ücretler) düzenleyen 14 ve 15 inci madde hükümleri sanatçı ve sporcular açısından geçerli olmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

2 nci fıkra organizatörlerle ilgili olup, sanatçı ve sporcuların iştiğal konularıyla ilgili faaliyetlerden doğan gelirin, sanatçı veya sporcuların kendilerine değil de, bir başka gerçek veya tüzel kişiye yönelmesi halinde, vergilemenin, faaliyetin icra edildiği Âkit Devlette yapılabileceğini öngörmektedir. Ancak böyle bir durumda, ticari kazançların, serbest meslek kazançlarının ve ücretlerin vergilendirilmesini düzenleyen bu Anlaşmanın 7, 14 ve 15 inci madde hükümleri dikkate alınmayıp; vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlette icra edilen ve diğer Âkit Devletin kamusal fonlarından önemli ölçüde desteklenen sanatsal ve sportif faaliyetlerden elde edilen gelirin, faaliyetin icra edildiği Devlette vergilendirilmeyeceği öngörülmektedir.

Madde 18- Emekli Maaşları

1 inci fıkrada, Anlaşmanın 19 uncu maddesinin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, geçmiş çalışmalar karşılığında ödenen emekli maaşları ve benzeri ödemelerin yalnızca bunları elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği belirtilmekte ve bu hükmün aynı zamanda bir Âkit Devlet mukimine ömür boyu sağlanan düzenli ödemelere de uygulanacağı öngörülmektedir.

2 nci fıkrada, uğranılan şahsi zararları tazmin etmek üzere, bir Âkit Devlet veya politik alt bölümlerinden biri tarafından ödenen emekli maaşları, düzenli ödemeler ve diğer devamlı veya arızı ödemelerin de mukim olunan Devlette vergilendirileceği belirtilmektedir.

3 üncü fıkrada ise, "düzenli ödeme" teriminin tanımı yapılmaktadır.

Madde 19- Kamu Hizmeti

1 inci fıkrada, bir Âkit Devlete, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine verilen hizmetler karşılığında bu Devlet, politik alt bölüm veya mahalli idare tarafından yapılan ve emekli maaşı dışında kalan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemelerin yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir. Ancak, hizmet diğer Devlette ifa edildiğinde ve gelir elde eden bu Devletin bir mukimi olduğunda, bu kişinin, aynı zamanda bu Devletin vatandaşı olması veya yalnızca hizmet sunmak için bu Devletin mukimi durumuna geçmemiş olması şartıyla, elde edilen gelirler yalnızca bu diğer Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkrada, bir Âkit Devlete, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, politik alt bölümü veya idaresi tarafından ya da bunlarca oluşturulan fonlardan ödenen emekli maaşlarının yalnızca bu Devlette vergilendirileceği; bununla beraber gerçek kişinin diğer Âkit Devletin bir mukimi ve vatandaşı olması halinde, sözkonusu emekli maaşının yalnızca diğer Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

3 üncü fıkrada ise, kamu iktisadi kuruluşlarında çalışanlar açısından bu madde hükmünün değil, 15, 16, 17 ve 18 inci madde hükümlerinin geçerli olacağı öngörülmektedir.

Madde 20- Öğrenciler ve Stajyerler

1 inci fıkra, öğrenci ve stajyerlerin öğrenim veya mesleki eğitimde buldukları Devlette yararlanacakları vergi istisnasının sınırlarını belirlemektedir. Buna göre, öğrenci ve stajyerlere geçim, öğrenim veya mesleki eğitim masraflarını karşılamak için buldukları Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettikleri gelirler, buldukları Devlette vergiden istisna edilecektir.

2 nci fıkrada ise, bir Âkit Devletin mukimi olup, diğer Âkit Devlette öğrenimi veya formasyonu ile ilgili uygulama alışkanlıkları kazanmak üzere bir yılı aşmayacak süre veya süreler içinde hizmet ifa eden bir öğrenci veya stajyerin elde ettiği ücretin, bu Devlette vergilendirilmeyeceği öngörülmektedir.

Madde 21- Öğretmenler

Maddede, bir Âkit Devletin mukimi olan ve diğer Âkit Devlette bir üniversite, yüksekokul, okul veya diğer kabul görmüş bir eğitim kurumunda öğretim veya araştırma yapmak amacıyla iki yılı aşmayan bir süre için ziyaret eden bir profesör veya öğretmenin, öğretim veya araştırma karşılığında bulunulan Âkit Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirlerin bu Devlette vergiden istisna edileceği hükmü öngörülmektedir.

Madde 22- Diğer Gelirler

1 inci fıkrada, nerede doğarsa doğsun, bir Âkit Devlet mukimi tarafından elde edilen ve Anlaşmanın bundan önceki maddelerinde kavranmayan gelir unsurlarının, geliri elde eden kişinin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada ise, 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, gelir lehdarının diğer Devlette bir işyerine veya sabit yere sahip olması ve elde edilen gelire bu işyeri veya sabit arasında etkin bir bağ bulunması halinde, elde edilen gelirin bu maddeye göre değil, ticari kazançlara ilişkin 7 nci madde veya serbest meslek faaliyetlerine ilişkin 14 üncü madde hükümlerine göre uygulanacağı öngörülmektedir.

Madde 23- Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi

Madde çifte vergilendirmenin önlenmesi ile ilgilidir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, bir Âkit Devlet mukiminin, bu madde hükümleri çerçevesinde diğer Âkit Devlette vergilendirilebilen bir gelir elde etmesi durumunda, sözkonusu gelir için ilk bahsedilen Devlette hesaplanan vergiden, diğer Devlette gelir üzerinden ödendiği vergiyi mahsup edeceği; ancak bu mahsubun, mahsuptan önce bu gelir için ilk bahsedilen Devlette hesaplanan vergi miktarını aşmayacağı belirtilmektedir.

2 nci fıkrada ise, maddenin 1 inci fıkrasının amaçları bakımından, bir Âkit Devlette doğan ticari kazanç üzerinden alınan verginin bu Devletin mevzuatı uyarınca sınırlı bir süre için indirim veya istisnaya tabi tutulması halinde sözkonusu verginin 7 nci maddede bahsedilen gerçek kişilerin ticari kazançlarının % 35'ini, şirketlerin ticari kazançlarının ise % 30'unu aşmayacak tutarda ödendiğinin kabul edileceği öngörülmekte ve bu fıkra hükümlerinin yalnızca Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten sonraki 10 yıllık süre için uygulanacağı belirtilmektedir.

3 üncü fıkrada ise, bir Âkit Devlet mukiminin bu Anlaşmanın hükümleri gereği o Devlette vergiden muaf tutulan bir gelir elde etmesi halinde mukimin geriye kalan geliri hesaplanırken, muaf tutulan gelirin de dikkate alınabileceği belirtilmektedir.

Madde 24- Ayrım Yapılmaması

Maddenin 1 inci fıkrasında, bir Âkit Devletin vatandaşlarının, diğer Âkit Devlette, o Devletin aynı koşullara sahip vatandaşlarına kıyasla daha değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacağı öngörülmektedir.

2 nci fıkrada, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin bu diğer Devletin aynı faaliyetlerini yürüten teşebbüslerine kıyasla daha ağır bir vergilemeye tabi tutulmayacakları belirtilmektedir.

3 üncü fıkrada, ayırım yapmama prensibinin, bir Âkit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen ya da tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri için de geçerli olduğu belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada ise, Âkit Devletlerin kendi mukimlerine uyguladıkları şahsi indirimler ile vergi ve matrah indirimlerini, diğer Devletin mukimlerine de uygulamak zorunda olmadıkları belirtilmektedir.

Madde 25- Karşılıklı Anlaşma Usulü

Maddenin ilk iki fıkrası, bir kişinin, taraf Devletlerden herhangi birinin veya her ikisinin işlemlerinin, kendisi açısından bu Anlaşma hükümlerine uygun olmayan sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine varması halinde sorunun nasıl çözümleneceğini hükme bağlamaktadır.

1 inci fıkraya göre, bu kişi durumunu Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, mukim olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arz edebilecektir. Ancak bu kişi, durumunun 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun olması halinde, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen bir vergilemeyle sonuçlanan eylemin ilk bildiriminden itibaren üç yıl içerisinde vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına da başvurabilecektir.

2 nci fıkraya göre, kendisine başvuruda bulunulan yetkili makam itirazı haklı bulur ve sorunu kendi çözemezse, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret gösterecektir.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, yetkili makamların bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan sorunların çözümü için karşılıklı anlaşma usulünü kullanabilecekleri, 4 üncü fıkrada ise karşılıklı anlaşmanın ne şekilde yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 26- Bilgi Değişimi

Bu Anlaşmanın uygulanabilmesi için, iki Âkit Devletin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Maddede, Âkit Devletlerin hangi hallerde bilgi değişiminde bulunacakları, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği ve bilgi değişiminin sınırları ele alınmıştır.

Madde 27- Diplomat Hüviyetindeki Memurlar ve Konsolosluk Memurları

Bu maddede, diplomat hüviyetindeki memurlar ve konsolosluk memurlarının Devletler hukukunun genel kurallarına veya özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları vergi ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceği belirtilmektedir.

Madde 28- Yürürlüğe Girme

Maddede, sözkonusu Anlaşmanın, Âkit Devletlerden her birinin Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi iç mevzuatlarında öngörülen işlemlerin tamamlandığını birbirlerine bildirmelerini müteakip bu bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe gireceği belirtilmekte ve Anlaşmanın hükümlerinin, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci gününden itibaren uygulanmaya başlayacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 29- Yürürlükten Kalkma

Madde, Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağını belirtmekte, fesih usulünü açıklamakta ve fesih halinin her iki Âkit Devlette hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edeceğini belirlemektedir.

PROTOKOL HÜKÜMLERİNİN GEREKÇESİ

Anlaşmanın bir bölümünü oluşturan ve Anlaşma maddelerinin sonunda yer alan Protokol iki fıkradan ibarettir.

1.7 nci Maddeye İlave:

Fıkroda, 7 nci maddenin 1 inci fıkrası yönünden, bir işyeri vasıtasıyla yapılan mal veya ticari eşya satışının aynısının veya benzerinin gerçekleştirilmesinden veya diğer ticari faaliyetlerin aynısının veya benzerinin icra edilmesinden elde edilen kazançların, bu işlemin, işyerinin bulunduğu Devlette vergiden kaçınmak amacıyla gerçekleştirildiğinin kanıtlanması halinde bu işyerine atfedileceği öngörülmektedir.

2.10 uncu Maddeye İlave:

Fıkroda, "Temettüer" teriminin, Türkiye yönünden yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri de kapsayacağı hususunda anlaşıldığı belirtilmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No.: 1/1242

29/1/2007

Karar No.: 181

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 9/8/2006 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 5/9/2006 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı”, Komisyonumuzun 18/1/2007 tarihli 42 nci toplantısında Dışışleri ve Maliye bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla görüşülmüştür.

Ülkemiz ile Etiyopya arasında gelir ve servet üzerinden alınan vergiler alanında öngörülen işbirliğine hukuki zemin teşkil etmek üzere 2 Mart 2005 tarihinde Addis Ababa’da Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokol imzalanmıştır.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Anlaşma ile;

- Anlaşmanın kapsamında bulunan kişiler,
  - Taraf ülkelerde Anlaşmanın kapsamında bulunan vergi çeşitleri,
  - Değişik kaynaklardan elde edilen gelirlerin vergilendirilmesinde uygulanacak kurallar,
  - Taraf ülkelerden birinde ödenen bir verginin diğer ülkede mahsup edilebilmesi ve şartları,
  - Anlaşmanın uygulanmasında taraf ülkelerin kendi vatandaşları ile diğer taraf ülke vatandaşları arasında vergileme bakımından ayırimcılık yapılmaması,
  - Anlaşmanın yürütülmesi için gerekli bilgi ve belgelerin değişimi,
  - Anlaşmanın uygulanmasından doğan uyumsuzlukların çözüm usulü,
  - Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihi ve geçerlilik süresi,
- Konularında düzenlemelerin öngörüldüğü anlaşılmaktadır.
- Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;
- Etiyopya ile 2005 yılında toplam 140 milyon Dolar dış ticaret hacminin gerçekleştiği,
  - İki ülke arasında ikili ilişkilerin hukuki altyapısının önemli ölçüde tamamlandığı,
  - Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki devlette birden vergilendirilmesinin önlenmesinin amaçlandığı,
  - Çifte vergilendirmenin önlenmesi ile Etiyopyalı yatırımcılar için Türkiye’nin, Türk yatırımcılar için de Etiyopya’nın daha cazip hale geleceği,

İfade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen kabul edilmiştir.

Anlaşmanın onay sürecinin bir an önce tamamlanabilmesi amacıyla Tasarının, İçtüzüğün 52 nci maddesine göre öncelikle görüşülmesinin Genel Kuruldan istenmesine Komisyonumuzca karar verilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Ramazan Toprak</i>	<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>
Aksaray	Elazığ	Erzurum
Üye	Üye	Üye
<i>Züheyir Amber</i>	<i>Halil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Kansu</i>	<i>Onur Öymen</i>	<i>Fikret Ünlü</i>
İstanbul	İstanbul	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>
Manisa	Mardin	Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ETİYOPYA FEDERAL DEMOKRATİK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMASININ VE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 2 Mart 2005 tarihinde Addis Ababa'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması"nın ve eki "Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ETİYOPYA FEDERAL DEMOKRATİK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMASININ VE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı V.

M. H. Güler

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı V.

M. A. Şahin

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

A. Koç

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
ETİYOPYA FEDERAL DEMOKRATİK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE
ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMASI**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
ETİYOPYA FEDERAL DEMOKRATİK
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ**

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen bir Anlaşma yapmak isteğiyle AŞAĞIDAKİ ŞEKİLDE ANLAŞMIŞLARDIR

Madde 1

KAPSANAN KİŞİLER

Bu Anlaşma, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, bir Âkit Devlet veya politik alt bölümleri ya da mahallî idareleri tarafından gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile teşebbüsler tarafından ödenen ücret veya maaşların toplam tutarları üzerine uygulanan vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelir unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle:

a) Türkiye'de:

i) gelir vergisi

ii) kurumlar vergisi;

iii) gelir vergisi ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payı;

(Bundan böyle "Türk vergisi" olarak bahsedilecektir);

b) Etiyopya'da:

i) hizmet ve buna bağlı ücretlerden elde edilen gelir üzerinden alınan vergi;

ii) ziraat faaliyetlerden elde edilen gelir ile gayrimenkul kira gelirleri üzerinden alınan vergiler dahil olmak üzere, tüzel kişiliği haiz olan ve olmayan işletmelerden elde edilen gelirler üzerinden alınan vergi;

iii) yurtdışında icra edilen hizmetlerden elde edilen gelirler üzerinden alınan vergiler;

iv) temettü, gayrimaddi hak bedeli ve şans oyunlarından alınan vergi;

v) değer artış kazançları vergisi.

(Bundan böyle "Etiyopya vergisi" olarak bahsedilecektir);

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Âkit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

Madde 3 GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, metin aksini öngörmedikçe:

a) i) "Türkiye" terimi, karasuları ve üzerindeki hava sahası dahil olmak üzere Türkiye'nin egemenlik alanını, bunun yanı sıra uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların aranması, işlenmesi ve korunması amacıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarının kullanıldığı deniz alanlarını ifade eder;

ii) "Etiyopya" terimi, Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti'ni ve coğrafi anlamda kullanıldığında, ulusal ülke toprakları ve uluslararası hukuka uygun olarak belirlenen ya da belirlenebilen Etiyopya'nın egemenlik hakkı veya yargı yetkisini kullandığı diğer alanları ifade eder;

b) "Bir Âkit Devlet" ve "diğer Âkit Devlet" terimleri, metnin gereğine göre, Türkiye veya Etiyopya anlamına gelir;

c) "Vergi" terimi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde kavranan herhangi bir vergi anlamına gelir;

d) "Kişi" terimi, bir gerçek kişi, bir şirket ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsar;

e) "Şirket" terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak işlem gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;

f) "Vatandaş" terimi:

i) bir Âkit Devletin vatandaşlığına sahip herhangi bir gerçek kişiyi;

ii) bir Âkit Devlette yürürlükte olan mevzuata göre statü kazanan herhangi bir tüzel kişiliği, ortaklığı veya derneği ifade eder;

g) "Bir Âkit Devletin teşebbüsü" ve "diğer Âkit Devletin teşebbüsü" terimleri sırasıyla, bir Âkit Devletin mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs ve diğer Âkit Devletin mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs anlamına gelir;

h) "Yetkili makam" terimi:

i) Türkiye'de, Maliye Bakanını veya yetkili temsilcisini; ve

ii) Etiyopya'da, Maliye Bakanını veya yetkili temsilcisini ifade eder;

i) "Uluslararası trafik" terimi, yalnızca diğer Âkit Devlet sınırları içinde gerçekleştirilen gemi veya uçak işletmeciliği hariç olmak üzere, etkin yönetim merkezi bir Âkit Devlette bulunan bir teşebbüs tarafından gemi veya uçak işletilerek yapılan her türlü taşımacılığı ifade eder.

2. Anlaşmanın bir Âkit Devlet tarafından herhangi bir tarihte uygulanmasına ilişkin olarak, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmanın uygulanacağı vergilerin amaçları bakımından, o tarihte bu Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşıyacak ve bu Devletin yürürlükteki vergi mevzuatında yer alan bir anlam, bu Devletin diğer mevzuatında bu terime verilen anlama göre üstünlük taşıyacaktır.

Madde 4 MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "bir Âkit Devletin mukimi" terimi, bu Devlet, herhangi bir politik alt bölümü veya mahalli idaresi de dahil olmak üzere, o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgah, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükelle-

fiyeti altına giren kişi anlamına gelir. Bununla birlikte bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir nedeniyle o Devlette vergiye tabi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Âkit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

a) Bu kişi, yalnızca daimi olarak kalabileceği bir evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir evi varsa, bu kişi, kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin mukimi olarak kabul edilecektir (hayati menfaatlerin merkezi);

b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet belirlenemezse, veya kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir evi yoksa, bu kişi yalnızca kalmayı âdet edindiği evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

c) Eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı âdet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi yalnızca vatandaşı olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşı ise veya her iki Devletin de vatandaşı değilse, Âkit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. Gerçek kişi dışındaki bir kişi, 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla her iki Âkit Devletin de mukimi olduğunda, Âkit Devletlerin yetkili makamları, sorunu karşılıklı anlaşmayla çözecek ve Anlaşmanın bu kişiye ne şekilde uygulanacağını belirleyecektir.

Madde 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "işyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

a) Yönetim yeri;

b) Şube;

c) Büro;

d) Fabrika;

e) Atelye; ve

f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer;

3. 12 ayı aşan bir süre devam eden bir inşaat şantiyesi, yapım veya kurma projesi bir işyeri oluşturur.

4. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

a) Teşebbüse ait tesislerin, teşebbüsün mallarının veya ticari eşyasının yalnızca depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait bir mal veya ticari eşya stoğunun yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait bir mal veya ticari eşya stoğunun, yalnızca bir başka teşebbüse işlettilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticari eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yürütülmesi amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca (a) ile (c) bentlerinde bahsedilen faaliyetlerin birkaçını bir arada yürütmek için elde tutulması; ancak işe ilişkin sabit yerdeki bütün bu faaliyetlerin bir arada yürütülmesi sonucunda oluşan faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı nitelikte olması şarttır.

5. 1 inci ve 2 nci fıkraların hükümleri ile bağlı kalmaksızın, bir kişi -6 ncı fıkranın uygulanacağı bağımsız nitelikteki bir acente dışında- bir Âkit Devlette, bir teşebbüs adına hareket eder ve bu teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olup bu yetkisini mutaden kullanırsa, bu kişinin faaliyetleri, 4 üncü fıkrada belirtilen ve işe ilişkin sabit bir yerden yapılması durumunda bu fıkra hükümlerine göre bu yeri işyeri haline getirmeyen nitelikteki faaliyetlerle sınırlı olmadıkça, bu teşebbüs, bu Devlette, bu kişinin teşebbüs için gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir işyerine sahip kabul edilecektir.

6. Bir Âkit Devlet teşebbüsü, diğer Âkit Devlette, işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır. Bununla beraber, söz konusu acentenin faaliyetlerinin tamamı veya tamamına yakın bir kısmı bu teşebbüse hasredildiğinde ve teşebbüs ile acente arasındaki ticari veya mali ilişkilerde oluşan veya oluşturulan koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, bu kişi, bu fıkrada belirtilen anlamda bağımsız statüde bir acente olarak kabul edilmeyecektir.

7. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Âkit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticari faaliyette bulunan (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) bir şirketi kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse, şirketlerden her biri diğeri için bir işyeri oluşturmayacaktır.

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil),¹ bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, sözkonusu varlığın bulunduğu Âkit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükarda, gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım (balık üretimi veya yetiştiriciliği dahil) ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında doğan sabit ya da değişken ödemeler üzerindeki hakları kapsayacaktır; gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık olarak kabul edilmeyecektir.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralananmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsüne ait kazanç sözkonusu teşebbüs diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticari faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazancı yalnızca işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsü diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu, her iki Âkit Devlette de bu işyerine atfedi-

lecek kazanç, bu işyeri aynı veya benzer koşullar altında aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan, aynı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız bir nite-lik kazansaydı ne kazanç elde edecek ise aynı miktarda bir kazanç olacaktır.

3. Bir işyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderleri de dahil olmak üzere işyerinin amaçlarına uygun olan giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticari eşya satın alınması do-layısıyla hiç bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını da kap-samına aldığı anda, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

DENİZ VE HAVA TAŞIMACILIĞI

1. Uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde edilen kazançlar, yalnızca teşeb-büsün etkin yönetim yerinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilecektir.

2. Bir gemicilik teşebbüsünün etkin yönetim merkezi geminin bordası ise, bu teşebbüsün, ge-minin kayıtlı olduğu limanın bulunduğu Âkit Devlette, eğer geminin kayıtlı olduğu böyle bir liman yoksa, gemiyi işletenin mukim olduğu Âkit Devlette yerleşik olduğu kabul edilecektir.

3. Bu maddenin amaçları bakımından, bir Âkit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde ettiği kazançlar, 1 inci fıkra hükümlerinin uygulanacağı kazançla-rın yanısıra arızı olarak elde edilmesi koşulu ile konteynerlerin kullanımından veya kiralanmasın-dan elde edilen kazançları da kapsayacaktır.

4. Bu maddenin 1 inci fıkra hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa, bir ortak teşebbüse veya ulus-lararası faaliyet gösteren bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Âkit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında, veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Âkit Devlet teşebbüsünün ve diğer Âkit Dev-let teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında, ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticari veya mali ilişkilerde oluşan veya oluşturulan ko-şullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, olması gereken, fakat oluşan veya oluşturulan koşullar nedeniyle teşebbüslerden birinde kendini göstermeyen ka-zanç, o teşebbüsün kazancına eklenir ve buna göre vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devletin kendi teşebbüsünün kazancına dahil edip vergilendirdiği kazanç, diğer Âkit Devlette vergilendirilen diğer Devletin teşebbüsünün kazancını içermesi ve aynı zamanda ilk bahsedilen Devletin kavradığı kazanç, iki teşebbüs arasında olması gereken koşullar göz önünde tu-tularak sonradan ilk bahsedilen Devletçe yapılan hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olma-sı durumunda, diğer Devlet bu belirlemenin yerinde olduğu kanaatine varırsa sözkonusu kazanç üzerinden aldığı verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapacaktır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri göz önünde tutulacak ve gerektiğinde Âkit Devletlerin yetkili makam-ları birbirlerine danışacaklardır.

Madde 10

TEMETTÜLER

1. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Âkit Devletin bir mukimine öde-nen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber sözkonusu temettüler, aynı zamanda temettü ödemesini yapan şirketin mukim olduğu Âkit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettünün gerçek lehdarı diğer Âkit Devletin mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi gayrisafî temettü tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazançta katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirler ile dağıtımı yapan şirketin mukim olduğu devletin mevzuatına göre vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer şirket haklarından elde edilen gelirleri ifade eder.

4. Diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan bir Âkit Devlet şirketinin kazancı, 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden işyerinin bulunduğu Âkit Devlette bu maddenin 2 nci fıkrasına uygun olarak vergilendirilebilir.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan temettünün gerçek lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Âkit Devlette yer alan sabit bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu temettü elde edilmiş olayı ile bu işyeri veya sabit yer arasında önemli bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanamayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 11

FAİZ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber bu faiz, elde edildiği Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faizin gerçek lehdarı diğer Âkit Devletin mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafî tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın:

a) Etiyopya'da doğan ve Türkiye Hükümeti'ne veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na ödenen faizler Etiyopya vergisinden muaf tutulacaktır;

b) Türkiye'de doğan ve Etiyopya Hükümeti'ne veya Etiyopya Ulusal Bankası'na ödenen faizler Türk vergisinden muaf tutulacaktır.

4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya borçlunun kazancına katılma hakkı tanısın tanınmasın, her nevi alacaktan doğan geliri ve özellikle kamu menkul kıymetleri ile tahvil veya borç senetlerinden elde edilen gelirleri ifade eder.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan faizin gerçek lehdarı, faizin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Âkit Devletin kendisi, bir politik alt bölümü, bir mahalli idaresi veya bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen faizin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Âkit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit bir yere sahip olduğunda ve faiz bu işyeri veya sabit yerden kaynaklandığında, sözkonusu faizin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ile lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme kısmı, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen gayrimadde hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber sözkonusu gayrimaddi hak bedelleri, elde edildikleri Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı diğer Âkit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan “gayrimaddi hak bedelleri” terimi, sinema filmleri ile radyo ve televizyon kayıtları dahil olmak üzere edebi, sanatsal veya bilimsel her nevi telif hakkının, her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin kullanımı veya kullanım hakkı karşılığında veya sınai, ticari veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikimi karşılığında yapılan her türlü ödemeyi ifade eder.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı, sözkonusu bedelin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Devletin kendisi, bir politik alt bölümü, bir mahalli idaresi veya bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi, bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Âkit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan yükümlülük ile bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve gayrimaddi hak bedeli bu işyeri veya sabit yerden kaynaklandığında, sözkonusu gayrimaddi hak bedelinin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ile gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme kısmı, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Âkit Devlet mukimince, diğer Âkit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticari varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı sabit bir yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan

kazançlar, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Uluslararası trafikte işletilen gemi veya uçakların veya sözkonusu gemi veya uçakların işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, yalnızca teşebbüsün etkin yönetim yerinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilecektir.

4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, yalnızca elden çıkarmanın mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilecektir.

5. 1, 2 ve 4 üncü fıkra hükümleri, Âkit Devletlerden birinin, diğer Devletin bir mukiminin, ilk bahsedilen Devletin bir mukimi tarafından ihraç edilen tahvil ve hisselerini elden çıkarmasından sağladığı kazançları, iktisap ve elden çıkarma arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde, kendi mevzuatına göre vergilendirme hakkını etkilemeyecektir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Âkit Devlet mukiminin serbest meslek hizmetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Âkit Devlette faaliyetlerini sürekli olarak icra edebileceği sabit bir yere sahip olmadığı sürece yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Kişinin böyle bir sabit yere sahip olması durumunda gelir, yalnızca söz konusu sabit yere atfedilebilen miktarda sınırlı olmak üzere bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. “Serbest meslek hizmetleri” terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, sanatsal, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanısıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

Madde 15

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19, 20 ve 21 inci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin bir hizmet dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri gelirler, bu hizmet diğer Âkit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

a) Gelir elde eden kişi, diğer Devlette ilgili takvim yılı içinde başlayan veya biten herhangi bir on iki aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa, ve

b) Ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve

c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden kaynaklanmazsa

yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. Bu maddenin bundan önceki hükümlerine bakılmaksızın, uluslararası trafikte işletilen bir gemi veya uçakta ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen ücret, maaş ve diğer benzeri gelirler, teşebbüsün etkin yönetim yerinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilir.

Madde 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Âkit Devlet mukiminin, diğer Âkit Devletin mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

SANATÇI VE SPORCULAR

1. 14 ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukimi olan tiyatro, sinema, radyo veya televizyon sanatçısı gibi bir sanatçının, bir müzisyenin veya bir sporcunun diğer Âkit Devlette icra ettiği şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelirler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği şahsi faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci maddelerin hükümleriyle bağlı kalmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Âkit Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir sanatçı veya sporcunun bir Âkit Devlette icra ettiği faaliyetlerden elde ettiği gelir, bu Devlete yapılan sözkonusu ziyaretin tamamen veya önemli ölçüde diğer Âkit Devletin, bir politik alt bölümünün veya bir mahalli idaresinin kamusal fonlarından karşılanması halinde, bu Devlette vergiden istisna edilecektir.

Madde 18

EMEKLİ MAAŞLARI

1. 19 uncu maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri gelirler yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Bu hüküm aynı zamanda, bir Âkit Devlet mukimine ömür boyu sağlanan düzenli ödemelere de uygulanacaktır.

2. Uğranılan şahsi zararları tazmin etmek amacıyla bir Âkit Devlet veya politik alt bölümlerinden biri tarafından ödenen emekli maaşları ve ömür boyu sağlanan düzenli ödemeler ile diğer devamlı veya arazi ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

3. "Düzenli ödeme" terimi, para veya para ile ölçülebilir bir menfaat karşılığında tam ve yeterli ödemede bulunma yükümlülüğüne bağlı olarak, ömür boyu veya belirli ya da belirlenebilir bir süre, belirli zamanlarda, düzenli olarak ödenecek toplam meblağı ifade eder.

Madde 19

KAMU HİZMETİ

1. a) Bir Âkit Devletin kendisine, bir politik alt bölümüne veya bir mahalli idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından yapılan ve emekli maaşı dışında kalan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

b) Bununla beraber, hizmet diğer Âkit Devlette ifa edildiğinde ve gerçek kişi o Devletin bir mukimi olduğunda, söz konusu ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu diğer Devlette vergilendirilecektir. Ancak bu kişinin:

i) bu Devletin vatandaşı olması; veya

ii) yalnızca bu hizmeti ifa etmek için bu Devletin mukimi durumuna geçmemiş olması zorunludur.

2. a) Bir Âkit Devletin kendisi, bir politik alt bölümü veya bir mahalli idaresi tarafından ya da bunlarca oluşturulan fonlardan bu Devlete, alt bölüme veya idareye yapılan hizmetler karşılığında bir gerçek kişiye ödenen emekli maaşları yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

b) Bununla beraber, gerçek kişinin diğer Âkit Devletin bir mukimi ve vatandaşı olması halinde, söz konusu emekli maaşı yalnızca bu diğer Âkit Devlette vergilendirilecektir.

3. Bir Âkit Devletin kendisi, bir politik alt bölümü veya bir mahalli idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında yapılan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler ile emekli maaşlarına 15, 16, 17 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

ÖĞRENCİLER VE STAJYERLER

1. Bir Âkit Devleti ziyareti sırasında veya hemen öncesinde diğer Âkit Devletin mukimi olan ve ilk bahsedilen Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyere, geçim, öğrenim veya mesleki eğitim masrafları için ilk bahsedilen Devletin dışında ikamet eden kişiler tarafından yapılan ödemeler, ilk bahsedilen Devlette vergiden istisna edilecektir.

2. Bir Âkit Devleti ziyareti sırasında veya hemen öncesinde diğer Âkit Devletin mukimi olan ve ilk bahsedilen Devlette öğrenimi veya formasyonu ile ilgili uygulama alışkanlıkları kazanmak üzere, bir yılı aşmayacak süre veya süreler içinde hizmet ifa eden bir öğrenci veya stajyerin elde ettiği ücretler, ilk bahsedilen Devlette vergilendirilmeyecektir.

Madde 21

ÖĞRETMENLER

Bir Âkit Devleti, bu Devletteki bir üniversite, yüksek okul, okul veya diğer kabul görmüş bir eğitim kurumunda öğretim veya araştırma yapmak amacıyla iki yılı aşmayan bir süre için ziyaret eden ve bu ziyareti sırasında veya hemen öncesinde diğer Âkit Devletin mukimi olan bir profesör veya öğretmenin, söz konusu öğretim veya araştırma karşılığında elde ettiği, bu diğer Âkit Devlette vergiye tabi olan gelirler, sözkonusu gelirlerin ilk bahsedilen Devletin dışındaki kaynaklardan elde edilmesi koşulu ile ilk bahsedilen Devlette vergiden istisna edilecektir.

Madde 22

DİĞER GELİRLER

1. Bir Âkit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde belirtilmeyen gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet mukimi olan sözkonusu gelirin lehdarı, diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve gelirin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmakta ise, bu gelire 1 inci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 23

ÇİFTE VERGİLENDİRMEİNİN ÖNLENMESİ

1. Bir Âkit Devlet mukimi, bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak diğer Âkit Devlette vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, ilk bahsedilen Devlet, bu mukimin gelirine isabet eden vergiden, diğer Devlette gelir üzerinden ödediği vergiye eşit bir tutarın mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla birlikte sözkonusu mahsup, diğer Devlette vergilendirilebilir gelire atfedilebilen, mahsuptan önce hesaplanan gelir üzerinden alınan vergi miktarını aşmayacaktır.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasının amaçları bakımından, bir Âkit Devlette doğan ticari kazanç üzerindeki vergi, bu Devletin mevzuatı uyarınca, sınırlı bir süre için indirim veya istisnaya tabi tutulduğunda, sözkonusu verginin, 7 nci maddede bahsedilen gerçek kişilerin ticari kazançlarının % 35'ini, şirketlerin ticari kazançlarının ise % 30'unu aşmayacak tutarda ödendiği kabul edilecektir. Bu fıkra hükümleri, yalnızca Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten sonraki 10 yıllık süre için uygulanacaktır.

3. Anlaşma hükümlerine uygun olarak, bir Âkit Devlet mukimi tarafından elde edilen gelir bu Devlette vergiden muaf tutulursa, bu Devlet, bu mukimin geriye kalan gelirinin vergisini hesaplar-ken, muaf tutulan geliri de dikkate alabilir.

Madde 24

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Âkit Devletin vatandaşları, diğer Âkit Devlette, bu diğer Devletin aynı koşullardaki vatandaşlarının, özellikle mukimlik yönünden, karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır bir vergilemeye veya buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

2. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri, diğer Devlette, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine göre daha az lehe bir vergileme ile karşı karşıya kalmayacaktır.

3. Bir Âkit Devletin, diğer Âkit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından, doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya sermayesi kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, bu Devletin benzeri teşebbüslerinin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye veya buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

4. Bu hükümler, bir Âkit Devletin kendi mukimlerine şahsi veya ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Âkit Devletin mukimlerine de uygulamak zorunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

Madde 25

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir Âkit Devlet mukimi, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşmanın hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, olayı mukimi olduğu Âkit Devletin yetkili makamına veya durumu 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Söz konusu müracaat, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen bir vergilemeyle sonuçlanan eylemin ilk bildiriminden itibaren üç yıl içerisinde yapılmalıdır.

2. Söz konusu yetkili makam itirazı haklı bulur ve kendisi tatminkar bir çözüme ulaşamaz ise, Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Âkit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir.

3. Âkit Devletlerin yetkili makamları, Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü veya tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, Anlaşmada ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşma varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya ya da kendileri veya temsilcilerinden oluşan bir komisyon vasıtasıyla haberleşebilirler.

Madde 26

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri veya Anlaşma ile uyumsuzluk göstermediği sürece, Anlaşma kapsamına giren vergiler ile ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bir Âkit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleri veya cebri icra ya da cezasıyla ve bu hususlardaki şikayet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya

makamlara (adli makamlar ve idari kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri yalnızca bu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette bir Âkit Devleti:

a) Kendisinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatına veya idari uygulamalarına uymayacak idari önlemler alına,

b) Kendisinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatı veya normal idari işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;

c) Herhangi bir ticari, sınai, mesleki sırrı veya ticari işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleliyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 27

DİPLOMAT HÜVİYETİNDEKİ MEMURLAR VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu Anlaşma hükümleri, diplomat hüviyetindeki memurların veya konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları veya özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları mali ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

Madde 28

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Âkit Devletlerden her biri, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi iç mevzuatında öngörülen işlemlerin tamamlandığını diğer Âkit Devlete bildirecektir. Bu Anlaşma, bu bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşmanın hükümleri:

a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya borçlanılan miktarlar için; ve

b) Diğer vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılları için uygulanacaktır.

Madde 29

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

1. Bu Anlaşma, bir Âkit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Âkit Devletlerden her biri, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıllık bir süreden sonraki herhangi bir takvim yılının bitiminden en az altı ay önce diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebilir. Bu durumda Anlaşma:

a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra ödenen veya borçlanılan miktarlar için; ve

b) Diğer vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra başlayan vergilendirme yılları için hüküm ifade etmeyecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Anlaşmayı imzaladılar.

İngiliz dilinde, 2 Mart 2005 tarihinde, Addis Ababa'da düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
(İmza)

ETİYOPYA FEDERAL DEMOKRATİK
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA
(İmza)

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını imzalayan tam yetkili temsilciler, aşağıdaki hükümlerin Anlaşmanın ayrılmaz bir bölümünü oluşturduğu hususunda anlaşmışlardır.

1. 7 nci Maddeye İlave:

7 nci Maddenin 1 inci fıkrası yönünden, bir işyeri vasıtasıyla yapılan mal veya ticari eşya satışının aynısının veya benzerinin gerçekleştirilmesinden veya diğer ticari faaliyetlerin aynısının veya benzerinin icra edilmesinden elde edilen kazanç, bu işlemin, işyerinin bulunduğu Devlette vergiden kaçınmak amacıyla gerçekleştirildiğinin kanıtlanması halinde, bu işyerine atfedilebilir.

2. 10 uncu Maddeye İlave:

"Temettüler" teriminin, Türkiye yönünden yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri de kapsayacağı hususunda anlaşılmıştır.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Protokolü imzaladılar.

İngiliz dilinde, 2 Mart 2005 tarihinde, Addis Ababa'da düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
(İmza)

ETİYOPYA FEDERAL DEMOKRATİK
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA
(İmza)

